

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
UTLÅTANDE 14/2005 rd**

**Regeringens proposition med förslag till lag om
temporärt låglönestöd till arbetsgivare**

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 13 oktober 2005 en proposition med förslag till lag om temporärt låglönestöd till arbetsgivare (RP 146/2005 rd) till finansutskottet för beredning och bestämde samtidigt att arbetslivs- och jämställdhetsutskottet ska lämna utlåtande till finansutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Panu Pykönen, finansministeriet
- lagstiftningsråd Pasi Järvinen, arbetsministeriet
- överinspektör Paula Väliverrönen, Skattestyrelsen

- specialforskare Ilpo Suoniemi, Löntagarnas forskningsinstitut
- socialpolitisk sekreterare Kaija Kallinen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC
- ekonomisk expert Eugen Koev, Akava r.f.
- ledande skatteexpert Tero Honkavaara, Finlands näringsliv
- chefsekonom Jarkko Soikkeli, Företagarna i Finland rf
- ombudsman Markku J. Kekäläinen, Finlands Arbetslösas Samarbetsorganisation
- ekonomi- och socialpolitiska sekreteraren Ilkka Alava, Statens samorganisation
- ordförande Riikka Walta, Totu-ryhmä
- forskare, YTM Jouko Martikainen.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av Helsingfors universitet och Invalidförbundet rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en ny lag om temporärt låglönestöd till arbetsgivare. En arbetsgivare skall vara berättigad till låglönestöd om han har anställt en arbetstagare som har fyllt 54 år och får 900—2 000 euro i lön per månad för heltidsarbete. Stödet beviljas på så sätt att arbetsgivaren på eget initiativ får låta bli att till skatteförvaltningen betala ett lika stort belopp som stödet utgör av de förskottsinnehållningar han verkstäl-

ler på lönerna eller på den källskatt som han tar ut.

Låglönestöd som arbetsgivaren tagit på eget initiativ minskar inte skattetagarnas skatteintäkter eftersom ett belopp som motsvarar stödet kommer att adderas till det intag som redovisas till skattetagarna i samband med skatteredovisningen.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2006 och gälla till och med den 31 december 2010. Lagen tillämpas första gången på löner som be-

talas i januari 2006 och sista gången på löner som betalas i december 2010.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Allmänt

För att råda bot på arbetslösheten måste staten sätta in åtgärder som dels ökar utbudet på arbetskraft, dels påverkar efterfrågan på arbetskraft och ökar benägenheten att anställa personal. Den föreslagna lagen om temporärt låglönestöd till arbetsgivare är tänkt att öka sysselsättningsbenägenheten, särskilt när det gäller lågutbildningsjobb. Om man beaktar att den stora strukturella arbetslösheten och svårigheterna att få bukt med den beror på att den typen av arbeten är så få, anser utskottet propositionen vara viktig och låglönestödet värt ett försök.

På senare år har sysselsättningen ökat bland äldre arbetstagare. Ändå är den fortfarande betydligt lägre än den allmänna sysselsättningsgraden. Extra svårt är det för äldre arbetstagare att få nytt jobb om de av en eller annan orsak har förlorat sin anställning. Därför anser utskottet det motiverat att det temporära låglönestödet till arbetsgivare ska gälla arbetstagare över 54 år. Med hjälp av stödet kan äldre låglönetagare hävda sig bättre på arbetsmarknaden och få chansen att fortsätta i arbetslivet. Det är utskottets förhoppning att stödet ska medverka till att äldre arbetstagare får fortsätta i arbetslivet i överensstämmelse med målen i pensionsreformen så länge som möjligt, men också till att äldre arbetstagare får bättre möjligheter att återinträda på arbetsmarknaden.

Samtidigt påpekar utskottet att unga vuxna som kom ut på arbetsmarknaden under lågkonjunkturen på 1990-talet enligt vissa studier har haft stora svårigheter att komma in i arbetslivet och att det finns många långtidsarbetslösa i denna grupp. När statliga stödåtgärder sätts in är det

viktigt att de också tar hänsyn till de specifika problemen i dessa åldersgrupper.

Låglönestödets genomslag

Låglönestödet kommer enligt uppskattning på årsnivå att uppgå till cirka 120 miljoner euro. Under en femårsperiod kommer statens utgifter således att öka med sammanlagt 600 miljoner euro. Enligt motiven till propositionen kan låglönestödet förbättra sysselsättningen med cirka 1 900 årsverken. Siffran anger nettoökningen i sysselsättningen på sikt. Den direkta förbättrande effekten på arbetslösheten kan enligt motiven vara mindre eftersom stödet uppmuntrar äldre arbetstagare att vara kvar i arbetslivet också efter att pensionering är ett möjligt alternativ.

Enligt utskottet är låglönestödet inte någon särskilt kostnadseffektiv metod att sysselsätta äldre arbetslösa och höja sysselsättningen bland äldre befolkningen. Låglönestödet är en modell bland flera andra och i modellen är det inbyggt att en del av stödet kan gå till arbetsgivare som i vilket fall som helst hade anställt personerna.

Låglönestödet kan också ha en del icke önskvärda effekter. När lönen överstiger 1 600 euro minskar stödet med 55 procent av den överskjutande delen och försvinner helt och hållet när lönen är 2 000 euro eller högre. Stödet kan bli en extra stötesten för personer med inkomster på 1 600—2 000 euro. Löneökningar kan försvåras eftersom en löneökning på en euro i löneintervallet kostar arbetsgivaren mer än en och en halv euro på grund av det minskade stödet.

Låglönestödet föreslås vara temporärt och ska gälla från och med 2006 till och med 2010. Det är viktigt att effekterna följs upp noga och att villkoren också ses över under den pågående försöksperioden om icke önskvärda effekter upp-

kommer eller om det visar sig att stödet inte infriar de förväntningar som ställts på det, påpekar utskottet. Extra viktigt är det att utreda i hur stor omfattning stödet ger äldre personer arbete och hur många nya arbetstillfällen som uppkommer. Utskottet föreslår att regeringen förpliktas att lämna en utredning om effekterna till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet inom 2008.

Lägre tröskel för att anställa den första medarbetaren

I betänkandet (AjUB 4/2005 rd) om arbetslivsredogörelsen påpekade utskottet att tröskeln för att anställa den första medarbetaren är hög och att en lägre tröskel kunde ge nya arbetstillfällen. Utskottet förutsatte att regeringen utreder om sänkta lönebikostnader för arbetsgivarna genererar nämnvärt nya arbetstillfällen om sänkningen gäller arbetsgivares socialskyddsavgifter för småföretagare under en begränsad tid när de anställer sin första medarbetare.

Utskottet upprepar här sin uppfattning att det i många företag som drivs av företagarna själva finns mycket ogjort arbete och en sysselsättningspotential som bör utnyttjas. Om lättnaderna riktas in på arbetsgivare som anställer sin första medarbetare kan enligt utskottets uppfattning nya arbetstillfällen genereras samtidigt som ensamföretagarna orkar bättre i sitt arbete. Det är viktigt att regeringen utöver låglönestödet också undersöker andra möjligheter att undanröja hindren för arbetsgivarna att anställa sin första medarbetare.

Stöd till staten och statliga inrättningar

Enligt 2 § 1 punkten i lagförslaget avses med arbetsgivare en arbetsgivare som avses i 14 § i lagen om forskottsuppbörd med undantag för staten och dess inrättningar. Detta innebär att statliga ämbetsverk och inrättningar som Folkpensionsanstalten, Helsingfors universitet och Finlands Bank undantas lagen. Däremot föreslås lagen bli tillämpad på statliga affärsverk.

Det stränga resultatansvaret och besparingskraven på senare tid har lett till att statliga ämbetsverk och inrättningar överväger att göra eko-

nomiska besparingar genom att lägga ut funktioner som tidigare sköttes av statligt anställda. I flera fall handlar det om stödtjänster som städning, övervakning, koppling av telefonsamtal och stödtjänster inom personaladministration. Inom dessa sektorer är lönenivån relativt låg. Om en privatföretagare får statligt stöd för att anställa den här typen av personal som ämbetsverken eller inrättningarna inte får stöd för är risken att konkurrensen snedvrids och utsättning av funktioner ger sken av att vara ett fördelaktigare alternativ för staten, trots att det i själva verket kan vara ett mycket konkurrenskraftigt alternativ att utföra arbetet med egen statlig personal.

Det finns många äldre statliga arbetstagare med en lön under 2 000 euro. Vid en utläggning av funktionerna är risken att arbetstagarna inte kan vara kvar i arbetslivet.

Staten måste som arbetsgivare ta sitt ansvar och vara en förebild för hela samhället och visa hur personaladministration ska ordnas och hur man ska respektera sina medarbetare och värna om deras hälsa och välfärd. Då är de anställda mer produktiva och orkar vara kvar i arbetslivet längre. Faktum är att statliga ämbetsverk och inrättningar har all orsak att se över sitt ledarskap på samma sätt som på andra arbetsplatser. Det är alls inte självklart att de anställdas välfärd eller samhällets intresse kommer i första hand när arbetsplatserna tar sikte på att generera resultat. Följaktligen kan man befara att ett konkurrens-snedvridande stöd leder till att statliga ämbetsverk och inrättningar lägger ut sina stödtjänster.

Vissa statliga inrättningar som Helsingfors universitet får en del av sina anslag från källor utanför statsbudgeten. Begränsningen i lagförslaget innebär att en inrättning inte kan få låglönestöd oavsett varifrån pengarna att anställa personal med kommer.

Utskottet anser att låglönestödet måste behandla alla arbetsgivare och alla äldre arbetstagare lika och får inte resultera i konkurrens-snedvridningar. Dessutom får stödet inte på konstlad väg påskynda utläggningen av statliga funktioner. Som arbetslivs- och jämställdhetsutskottet ser på saken kommer statliga arbetstaga-

re över 54 år att utsättas för problem om lagen inte gäller statliga ämbetsverk och inrättningar. Av dessa skäl anser utskottet det viktigt att finansutskottet på allvar undersöker och utreder om lagförslaget kan ändras för att statliga arbetstagare ska behandlas på samma sätt som övriga arbetstagare.

Definitionen på heltidsarbete

Enligt utskottet är det bra att stödet specifikt gäller heltidsarbete. Det är också motiverat att kravet på heltidsarbete inte tillämpas på arbetstagare med deltidspension. Bestämmelsen är angelägen för att stödet inte ytterligare ska försvåra för arbetstagare att få deltidspension.

Utskottet påpekar dock att definitionen på heltidsarbete i vissa fall kan leda till konstiga tolkningar. Enligt lagförslaget avses med heltidsarbete arbete som under en kalendermånad utförs i minst 140 timmar. Enligt 8 § ska det med hjälp av arbetsbokföring enligt arbetstidslagen följas upp om de 140 arbetstimmar uppfylls. Uppföljningen ska göras månadsvis för varje arbetstagare.

Sammantaget sett anser utskottet det viktigt att bestämmelserna utreds med målet att de i inget fall som helst får leda till att arbete som är avsett att vara heltidsarbete och utförs till exempel 7,5 timmar per dag vissa månader går miste om stöd, till exempel på grund av kortare kalendermånader eller färre arbetsdagar i en månad.

Teknisk justering

För närvarande behandlar riksdagen också en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice och av lagar som har samband med den (RP 164/2005 rd). I propositionen föreslås att sysselsättningsstödet ändras så att det kombinerade stödet dras in och sysselsättningsstödet till arbetsgivare ändras till ett lönestöd. Utskottet föreslår att 5 § och ikraftträdandebestämmelsen i lagförslaget ändras på till exempel följande sätt på grund av ändringarna i sysselsättningsstödet:

5 §

Samordning med andra stöd

En arbetsgivare har inte rätt att få låglönestöd om han på grundval av samma arbetstagare för samma tid har fått lönestöd i enlighet med lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002).

13 §

Ikraftträdande

(1 mom. som i RP)

Det som sägs om effekterna av lönestödet i 5 § tillämpas också på sysselsättningsstöd och sammansatt stöd som en arbetsgivare har fått med stöd av lagen om offentlig arbetskraftsservice och lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), när denna lag träder i kraft.

(3 mom. som 2 mom. i RP)

Utlåtande

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anför

att finansutskottet bör beakta det som sagts ovan.

Helsingfors den 27 oktober 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jukka Gustafsson /sd
vordf. Anne Holmlund /saml
medl. Sari Essayah /kd
Susanna Haapoja /cent
Anneli Kiljunen /sd
Esa Lahtela /sd
Rosa Meriläinen /gröna

Riikka Moilanen-Savolainen /cent
Markus Mustajärvi /vänst
Terhi Peltokorpi /cent
Tero Rönni /sd
Arto Satonen /saml
Jaana Ylä-Mononen /cent
ers. Seppo Särkiniemi /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.

AVVIKANDE MENING 1

Motivering

Utlåtandet från utskottet har många bra aspekter. Problemen med äldre arbetstagare kräver åtgärder. Men utskottet föreslår inga ändringar på följande problematiska punkter i propositionen:

1) Definitionen på arbetsgivare; den utesluter staten och Helsingfors universitet.

2) De särskilda sysselsättningsproblemen när det gäller den generation (född 1965—1975) som kom ut på arbetsmarknaden under den ekonomiska krisen i början av 1990-talet.

Det strider mot jämlikhetsprincipen att staten och Helsingfors universitet inte omfattas av låglönestödet. Också staten och Helsingfors universitet kan som arbetsgivare främja sysselsättningen bland lågavlönade arbetstagare. Om staten som arbetsgivare utesluts uppstår ett kraftigt incitament för utläggning av funktioner, och det är knappast förenligt med de generella målen i lagförslaget. Om ett städföretag, men inte en statlig arbetsgivare kan få låglönestöd uppstår det ett stort tryck på den statliga arbetsgivaren att lägga ut städtjänsten.

Låglönestödet är ett temporärt försök. Det är tänkt att det under försökets gång ska undersökas vilka effekter låglönestödet har för svärsysselsatt arbetskraft, arbetslösheten i denna kategori och uppkomsten av nya arbetstillfällen. Av denna anledning vore det motiverat att försöket inbegriper två olika åldersgrupper. Regeringens förslag att begränsa stödet till arbetstagare över 54 år är befogat eftersom arbetslöshet i denna åldersgrupp ofta är förknippad med en stor risk för långtidsarbetslöshet. Arbetskraft rekryteras i mycket liten omfattning i denna åldersgrupp. Ändå har man redan nu riktat in vissa åtgärder på äldre arbetstagare, och de har haft positiva effekter på sysselsättningen. Vidare har särskilda åtgärder satts in för att råda bot på ungdomsarbetslösheten, till exempel samhällsgarantin för unga

under 25 år. Också här har resultaten varit positiva. Däremot har mycket litet gjorts för unga vuxna trots att problemen inom denna åldersgrupp inbegriper en stor risk för utslagning på arbetsmarknaden, en utveckling som står både den enskilde och statsekonomin dyrt.

Den ekonomiska krisen i början av 1990-talet gav Finland en exceptionell generation, en krisgeneration. Människorna i denna generation har en gemensam nämnare: de studerade för ett yrke på 1980-talet och började söka jobb i början av 1990-talet när Finland upplevde en exceptionellt stor ekonomisk kris. Undersökningar visar att både de som är födda före och de som är födda efter krisgenerationen har lättare att få arbete. I propositionen sägs det att sysselsättningen bland äldrebefolkningen steg snabbare än genomsnittet efter den ekonomiska krisen.

Betecknande för krisgenerationen är att en generation i den här åldern första gången i Finlands historia har lägre inkomstnivå än den föregående generationen hade i samma ålder. Regeringen negligerar krisgenerationen när lagen bara gäller äldre arbetstagare. Det finns all orsak att utsträcka försöket till krisgenerationens åldersgrupp. Det vore också viktigt med tanke på utvärderingen av resultaten eftersom man på goda grunder kan anta att en stor del av sysselsättningsvinsten av ett stöd till personer över 54 år består i att de inte blir arbetslösa.

Vårt förslag ökar kostnaderna för lagförslaget. Därför är det motiverat att försöket med låglönestöd förkortas med två år.

Ståndpunkt

Med hänvisning till det ovanstående föreslår jag

att finansutskottet ändrar 2, 3 och 13 § i lagförslaget i enlighet med det som sägs ovan.

Helsingfors den 27 oktober 2005

Rosa Meriläinen /gröna

AVVIKANDE MENING 2

Motivering

Regeringens förslag till lag om temporärt lönestöd till arbetsgivare innefattar en rad principiella och praktiska problem.

För det första är utfallet av låglönestödet fruktansvärt dåligt, också om man ser till motiven i propositionen. En satsning på omkring 120 miljoner euro ska bara generera 1 900 arbetstillfällen på årsnivå. Den direkta förbättrande effekten på arbetslösheten kan vara ännu sämre. Priset per arbetstillfälle kommer således att vara mycket högt. För jämförelsens skull kan man säga att 120 miljoner euro räcker till för att sysselsätta omkring 20 000 arbetslösa under ett helt år, om pengarna används till sysselsättningsstöd för arbetsgivarna. Det finns heller inga trovärdiga bevis för att stödet förlänger äldre arbetstagares tid i arbetslivet. Sysselsättningen bland äldre befolkningen ökar och trenden förväntas fortsätta och förstärkas också i framtiden utan något låglönestöd.

Det är en ohållbar mekanism att arbetsgivaren ska få offentligt stöd för att betala en tillräckligt låg lön. Vid sidan av många fattiga utan arbete riskerar vi att också få en stor grupp fattiga med arbete för redan nu finns det arbetstagare på arbetsmarknaden som inte kan leva på sin lön. Detta gäller ofta kvinnor inom tjänstesektorn. Därför riskerar lagförslaget att öka löneklyftan mellan könen. Det är en aspekt som propositionen inte tar fasta på.

Låglönestödet kan bli en dubbel fälla, en motivations- och en lönefälla. Stödet ges ut redan för personer som tjänar 900 euro i månaden, alltså till arbetstagare med mycket små löner. Modellen motiverar inte arbetsgivaren att betala löner över 1 600 euro i månaden eftersom stödet minskar avsevärt och en löneökning innebär ett kraftigt reducerat stöd. De sakkunniga hade varierande uppfattningar om vilken effekt stödet har på lönemekanismerna.

Låglönestödet till arbetsgivare kräver inget vederlag och har ingen konkret koppling till nyanställningar. Stödet ges ut till alla arbetsgivare och går också till företag som också i övrigt kan betala löner till sina anställda. En bättre modell vore till exempel ett stöd som ges ut till småföretagare som anställer sin första medarbetare, utan koppling till hur stor lönen är. Om man särskilt vill hjälpa äldre arbetslösa och arbetstagare kunde de indirekta arbetsgivarkostnaderna sänkas utan att man ens indirekt gör något åt lönenivån.

Låglönestödet gäller inte staten. Detta kan resultera i att funktioner läggs ut på utomstående eftersom statliga organisationer har stora sparkrav på sig och andra arbetsgivare favoriseras i konkurrenshänseende i den föreslagna modellen.

Ståndpunkt

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors den 27 oktober 2005

Markus Mustajärvi /vänst
Esa Lahtela /sd

AVVIKANDE MENING 3

Motivering

Arbetslöshetsproblemet i Finland är i hög grad ett strukturellt problem och vi har en grupp människor på arbetsmarknaden som varit arbetslösa länge oavsett konjunkturerna. I Finland fokuseras problemet exceptionellt mycket på lågutbildade. Om den strukturella arbetslösheten ska kunna reduceras krävs det insatser som genererar fler arbeten med låga kompetenskrav, med andra ord ökar efterfrågan på arbetskraft. Inte minst inom tjänstesektorn finns en stor potential för nya arbetstillfällen. Dessa så kallade lågproduktiva arbetstillfällen har inte kommit till eftersom de samlade kostnaderna för arbete, inklusive skatter och lönebikostnader, är för höga i relation till arbetstagarnas utbildning, yrkeskompetens eller produktivitet.

Inom låglönebranscher är lönenivån hög om man ser till produktiviteten. Dessutom har låginkomsttagare en skattekil på knappa 40 procent på sin förvärvsinkomst utan konsumtionsskatter. Över hälften består av arbetsgivares lönebikostnader. Räknar man in konsumtionsskatterna ökar skattekillen med ungefär 10 procentenheter. Priset på en tjänst eller en vara blir lätt så högt att efterfrågan försvinner. Det handlar i långa stycken om att det inte lönar sig för företagen att anställa folk. Det är ett hinder för nya arbetstillfällen och en utveckling av tjänstemarknaden. Efterfrågan på låglönearbetskraft kan öka utan att lönenivån behöver justeras, om arbetsgivaravgifterna på arbetet sänks, alltså priset på arbete.

I regeringens stödmodell har arbetsgivaren rätt att få låglönestöd om han har anställt en arbetstagare som fyllt 54 år och som har en lön på 900—2 000 euro i månaden för heltidsarbete. Stödet genomförs som ett försök till och med 2010. Arbetsgivaren får på eget initiativ låta bli att betala in förskottsinnehållning på lönerna till skatteförvaltningen till ett belopp som motsvarar stödet.

När stödet begränsas till arbetstagare över 54 år förfelar modellen sitt ursprungliga syfte. Det är visserligen viktigt för sysselsättningen att förvärvsgraden bland äldre höjs och att de stannar kvar i arbetslivet längre, men det är inte rätt lösning att inrikta låglönestödet bara på den här gruppen. Inom låglönebranscher beror det höga priset på arbete inte bara på arbetstagarnas ålder utan problemen gäller alla typer av låglönearbeten. Regeringens satsning räcker inte till för att generera faktiska sysselsättningseffekter. Själv räknar regeringen med att stödssystemet inte ska ge fler än ungefär 1 900 årsverken.

På grund av åldersbegränsningen kommer en stor del av stödet att gå till kommunerna som relativt sett sysselsätter fler låglönetagare och äldre arbetstagare. Kommunekonomin ligger emellertid så risigt till att kommunerna trots stödet inte kan skapa särskilt många nya arbetstillfällen. Om arbetstillfällena ska genereras inom privatsektorn måste åldersgränsen slopas. I det här fallet hjälper det inte att komma med fler traditionella arbetskraftsåtgärder för unga. Låglönestödet skulle hjälpa unga människor att komma ut i arbetslivet.

Enligt propositionen omfattas omkring 95 000 personer av stödet. Att stödet begränsas sig till en så här liten grupp kan inte motiveras med annat än att kostnaderna minskar jämfört med en mer omfattande stödmodell. Låglönestödet beräknas uppgå till 120 miljoner euro på årsnivå. Beloppet är mindre än vad som bestämdes i samband med rambesluten 2005. På grund av åldersgränsen blir dessutom kostnaderna för systemet höga per person. Kostnaderna blir således betydligt högre i förhållande till nyttan än vad som ursprungligen var avsett.

När regeringen utarbetade propositionen inskränktes personkretsen två gånger genom att den månatliga lägsta arbetstid som ger arbetstagarna rätt att få stöd först höjdes från 100 till 120 timmar och sedan ytterligare till 140 timmar. De ändrade stödvillkoren försämrar sysselsättnings-

effekterna, särskilt i mindre företag och inom branscher där personalen ofta har kortare arbetsvecka än vanligt (till exempel inom handeln). Samtidigt försämrar man för de arbetstagare som på grund av sin personliga livssituation vill ha en kortare arbetsvecka.

Vi anser att låglönestödet bör utsträckas till allt låglönearbete oavsett arbetstagarnas ålder. Därför föreslår vi att 3 § 1 mom. 3 punkten i lagförslaget stryks. Samtidigt föreslår vi att kravet på lägsta arbetstid sänks tillbaka från 140 timmar till 100 timmar som det ursprungligen stod i

propositionen. Det hade krävt en ändring i 2 § 1 mom. 2 punkten.

Ståndpunkt

På grundval av det ovanstående anser vi

att arbetslivs- och jämställdhetsutskottet skulle ha föreslagit finansutskottet att 3 § 1 mom. 3 punkten i lagförslaget stryks och att kravet på minsta arbetstid i 2 § 1 mom. 2 punkten sänks från 140 till 100 timmar.

Helsingfors den 27 oktober 2005

Anne Holmlund /saml
Arto Satonen /saml

AVVIKANDE MENING 4

Motivering

I utlåtandet om propositionen med förslag till temporärt låglönestöd till arbetsgivare tar arbetslivs- och jämställdhetsutskottet upp många viktiga frågor kring äldrebefolkningens situation på arbetsmarknaden. Men det är inte säkert att den här modellen för låglönestöd har den önskade effekten på efterfrågan på personer över 54 år i arbetslivet eftersom regeringens åtgärder inte räcker till för att till exempel lösa problemet med den sista arbetsgivarens ansvar. Om man med modellen vill hjälpa äldre arbetstagare att stanna kvar i arbetslivet måste stödet gälla alla arbetsgivare, också staten och dess inrättningar. Annars behandlas arbetstagare med samma utgångspunkter på arbetsmarknaden i strid med likabehandlingsprincipen beroende på arbetsgivare. Det kan öka trycket på statliga ämbetsverk och inrättningar att lägga ut vissa funktioner.

Modellen räcker inte på långt när till för att råda bot på den strukturella arbetslösheten eftersom sysselsättningseffekten beräknas vara 1 900 arbetstagare, vilket är mycket lite i relation till kostnaderna på 120 miljoner euro. I ett sysselsättningsperspektiv är knäckfrågan hur stora

sysselsättningskostnader arbetsgivaren får. Extra stort är sysselsättningshindret för privatföretagare när företaget ska anställa sin första utomstående arbetstagare. Av de cirka 228 000 företagen i vårt land är en stor del, hela 128 000, ensamföretagare. En enkät som Företagarna i Finland gjorde förra våren visade att tre fjärdedelar av de ensamföretagare som svarade kunde tänka sig att anställa en första medarbetare om de fick lättnader med lönebikostnaderna. En knapp tredjedel hade också kunnat tänka sig att erbjuda 25 timmar arbete i veckan.

I Finland sysselsätter mikroföretag en fjärdedel av arbetskraften. Om ens var tionde av de nuvarande ensamföretagarna kunde anställa en medarbetare hade vi ett tillskott på drygt 12 000 nya arbetstillfällen. I stället för att satsa på låglönestödet hade det varit bättre om regeringen hade hjälpt arbetsgivarna att anställa sin första arbetstagare.

Ståndpunkt

På grundval av det ovanstående föreslår jag

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors den 27 oktober 2005

Sari Essayah /kd